

DEBATT

■ Välkommen att skriva på Debattsidan!

Mejla din debattartikel till debatt@vk.se eller skicka på adress: VK:s debattredaktion, 901 70 Umeå. Debattartiklar ska skrivas speciellt för Västerbottens-Kuriren och alltid undertecknas med namn. Debattinlägget bör inte vara längre än 4 500 tecken, repliker 1 500 tecken. Endast en replik per skribent.

Debattredaktör: Mats Olofsson 090-17 60 79 E-post: debatt@vk.se

TEKNIKINTRESSE

Helhetssyn på utbildning och tillräckliga resurser samt kvaliteten på samarbetet skola-högskola och företag är i slutändan avgörande för om Sverige i framtiden skall behålla och stärka sin ledande ställning internationellt när det gäller, innovation och nytänkande. Det skriver **Börje Ehrstrand** och **Dimitris Gioulekas**.

Vinnande aptit för teknik

■ Stora pensionsavgångar och svårigheten att rekrytera unga till naturvetenskap och teknik hotar att bromsa utvecklingen av svenska teknikföretag, näringsliv och industri.

Sverige har i dag en ledande ställning i världen när det gäller innovation, kreativitet och nytänkande. Breddad rekryteringen av nya studenter till matematisk- naturvetenskaplig och teknisk utbildning blir helt avgörande för om Sverige skall behålla och stärka sitt innovativa försprång.

Vad kan vi göra i Sverige? Vi måste alla ta vårt ansvar.

Börja på den enkla nivån i skolan, i klassrummet med den enskilda eleven. Inspirationsbomb! Låt barnen möta verkligheten i företag. Bjud in ingenjörer och företagschefer till skolan. Ingenjörerna kan berätta om sitt kreativa arbete.

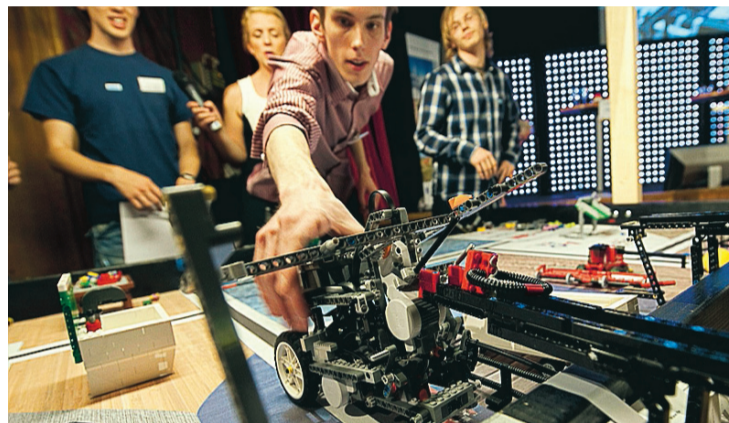
De kan medverka på teknikdagar och teknikveckor. Uppmuntra elever vid konstruktion av hus, broar, vind och atomkraftverk. Ingenjörerna kan berätta om tidsplan, skiss, konstruktion och redovisning. De kan stödja lärarna i teknikarbetet och fungera som bollplank vid redovisning och bedömning av resultat. Blivande ingenjörer kan och vill gärna ge läxhjälp efter skoltid. Bjud in dem!

Låt eleverna uppleva att de tillsammans med ingenjörer

Börje Ehrstrand är vd lärare och rektor på Rinkebyskolan.

Dimitris Gioulekas är vd för teknikföretaget Knightec.

I dag hålls den fjärde utvecklingskonferensen för Sveriges ingenjörsutbildningar i Umeå. Skribenterna är deltagare i den inledande debatten.

Tekniklaget från Umeå vid fjolårets teknik-SM. FOTO: FREDRIK SANDBERG/TT

och lärare kan klarar av även avancerade konstruktioner.

Det ger självkänsla och stolthet. Det ger aptit på att utveckla och stärka sina kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknik. I slutändan kommer många fler elever, även flickor att söka in på naturvetenskaplig inriktning på gymnasiet och efteråt välja ingenjörutbildning på universitet och högskolor.

Några elevkommentarer efter teknikvecka på Rinkebyskolan:

”Teknik verkar intressant, jag kan tänka mig att läsa till ingenjör nu, fast jag inte alls var intresserad när de sa att det skulle komma ingenjörer och berätta. Jag känner mig förväntansfull och nyfikna på nästa teknikvecka”.

”Jag trodde inte att det var roligt men det var jätteroligt. Nu längtar jag tills det är dags igen. Vi pratade om vad en ingenjör gör och vad vi vill göra i framtiden”.

Lärarna: Alla skolämnen och lärare är med när det är teknikvecka. Som att bygga Västerbron i skala – hembygds-kunskap och matematik. Och göra vågor under bron – fysik. Svenska tränas vid redovisning av byggena och i uppsatser. Praktiskt arbete kombineras med teori. Det är inspirerande både för lärare och elever.

Ingenjören: När vi möter eleverna möter vi framtiden. De är mycket nyfikna på vad vi gör, vår utbildning, trivseln på företaget och hur mycket vi förtjänar. Raka härliga puckar!

Rektor. Från att ha varit ett av skolans svåraste ämnen har teknik blivit ett av de mest inspirerande för eleverna. Lite verklighet sätter fart på studierna. Fler elever blir godkända och kan förverkliga sina framtidsdrömmar, önskingar och visioner. Elever med invandrarbakgrund kommer mer till sin rätt i det praktiska arbetet där det gäller att hitta lösningar och tänka i nya banor. Mångkulturell bakgrund och kompetens blir en avgörande tillgång på framtidens gränslösa globala arbetsmarknad.

Företagschefen: Barnen speglar framtiden. Vi vill vara vinnare på framtidens marknad. Vi måste veta hur barnen tänker. Roligare på jobbet. Vi bidrar till att fler söker ingenjörutbildning. Idealism. Bidrar till att nå målfaldsmålen. Skapar stolthet i företaget. Realistisk framtidsstrategi.

Näringsministern: Ett bra exempel på kreativt och innovativt samarbete skola-näringsliv

Helhetssyn på utbildning och resurser samt kvaliteten på samarbetet skola- högskola och företag är i slutändan avgörande för om Sverige i framtiden skall behålla och stärka sin ledande ställning internationellt när det gäller, innovation och nytänkande.

**BÖRJE EHRSTRAND
DIMITRIS GIOULEKAS**

■ **Följ debatten eller skriv själv!**

På vk.se/opinion kan du läsa tidigare inlägg eller själv kommentera det som skrivs.

ÅTERREGLERING

Kommunens upphandlingar förstör taxibranschen

■ Den svenska taxibranschen avreglerades 1990. Avregleringen saknar motstycke i västvärlden och fick negativa konsekvenser för både företagare och anställda.

Många trodde säkert att branschen skulle anpassa sig till de nya förutsättningarna. Men Svenska transportarbetareförbundet visar i sin rapport: Taxibranschen i Sverige, att så inte är fallet.

Det viktigaste argumentet för avregleringen 1990 var att det då var svårt att få tag i en taxi. I dag vet vi att detta endast åtgärdats i storstäderna. I många mindre orter är det tvärtom svårare att få en taxi i dag. Förutom

Marikk Henriksson är ordförande för Svenska transportarbetareförbundet avdelning 28.

Lars Lindgren är förbundsordförande för Svenska transportarbetareförbundet.

detta har en rad nya problem vuxit fram.

En grå arbetsmarknad, i många fall underbyggd av skattefinansierade lönebidragsanställningar samt skattefusk, dumpar både löner och villkor.

Denna prisdumpning medför att oseriösa åkerier blir mer konkurrenskraftiga vid offentliga upphandlingar – en ordning som hotar taxiförarnas arbets-

villkor på grund av att de seriösa taxiföretagen slås ut.

I storstäder har utbudet exploderat och överetableringen är ofta mycket omfattande. I till exempel Stockholm har antalet taxibilar ökat med 60 procent sedan avregleringen. Detta har skapat en snedvriden konkurrenssituation där utbudet på taxibilar är långt större än efterfrågan.

När det finns få körningar per bil blir det svårt att få lönsamhet och den enskilde föraren blir lidande då denne får spendera flera timmar av obetald arbetstid i väntan på nästa kund. Transport anser att det behöver införas en etableringskontroll i varje kommun för att begränsa pro-

blemen. Utan en återreglering är det omöjligt för seriösa företag att bedriva en fungerande affärsrörelse med goda marginaler och schysta arbetsvillkor.

I mindre samhällen dominerar offentligt upphandlade tjänster som sjukresor, skolskjutars och färdtjänst. I glesbygden blir taxi närmast en del av kollektivtrafiken och det lokala taxiföretaget är här helt beroende av de samhällsbetalda resorna som finansieras av kommun och landsting.

När de lokala taxiföretagen inte kan konkurrera vid offentliga upphandlingar, på grund av att det företag som lägger lägsta pris vinner upphandlingen,

tvungas de lägga ned sin verksamhet. Detta har lett till att det i dag blir allt svårare att få tag på en taxi efter arbetstid. Värst är det i Kronobergs län där antalet taxibilar minskat med 42 procent sedan avregleringen.

Med detta som bakgrund måste varje kommun och landsting utnyttja de offentliga upphandlingarna för att främja seriösa företag med lokal förankring. Något som skulle få positiva effekter för både förarna, företagen, kunderna och kommunen. Dagens upphandlingar gynnar i stället de företag som dumpar villkoren i syfte att erbjuda det lägsta priset.

**MARIKK HENRIKSSON
LARS LINDGREN**